

R. Meredith Belbin

KWESTIONARIUSZ RÓL ZESPOŁOWYCH (A Self Perception Inventory)

Opracowanie na podstawie autoryzowanego przekładu Barbary Kożusznik i Doroty Ekiert Grabowskiej (1994) oraz badań walidacyjnych Stanisława A. Witkowskiego i Sławomira Ilskiego (2000)¹

INSTRUKCJA

Kwestionariusz ten składa się z szeregu zdań dotyczących funkcjonowania ludzi w grupie. Twoim zadaniem jest rozdzielenie punktów między te zdania, które najlepiej opisują Twoje funkcjonowanie w grupie. Nie ma takich zdań, których mógłbyś/mogłabyś się wstydzić lub obawiać. Nie ma tu zdań dobrych albo złych. Każde wybrane przez Ciebie zdanie jest równie dobre, jak każde inne, jeśli tylko zrobiłeś/aś je szczerze, gdyż w badaniu tym chodzi o jak najlepsze poznanie Ciebie dla Twojego dobra.

Każdą z siedmiu części kwestionariusza wypełnij w następujący sposób:

- 1) Przeczytaj daną część kwestionariusza w całości;
- 2) Zastanów się, które zdania najlepiej Ciebie opisują;
- 3) Masz do dyspozycji 10 punktów. Możesz przydzielić 10 punktów tylko jednemu zdaniu, które doskonale opisuje Twoje zachowanie w grupie lub też rozdzielić je pomiędzy wszystkie lub niektóre zdania opisujące mniej lub bardziej adekwatnie Twoje zachowanie;
- 4) Sprawdź, czy w danej części kwestionariusza przydzieliłeś/aś dokładnie 10 punktów.

A oto przykład dla pierwszej części kwestionariusza:

A – 1 pkt, B – 0 pkt, C – 5 pkt, D – 0 pkt, E – 0 pkt, F – 0 pkt, G – 0 pkt, H – 4 pkt..

Sprawdź! Razem: 10 pkt.

CZĘŚĆ I

Sądzę, że osobiście wnoszę do grupy...	PUNKTY
A Wydaje mi się, że szybko dostrzegam i umiem wykorzystać nowe możliwości.	
B Mogę dobrze pracować z bardzo różnymi ludźmi.	
C „Produkowanie” pomysłów to moja naturalna zdolność.	
D Moja siła tkwi w tym, że potrafię z ludzi „wyciągnąć” to, co mają w sobie najlepszego, aby przyczynili się do celów i zadań grupowych.	
E Moja główna umiejętność polega na doprowadzeniu spraw do końca i wiąże się z efektywnością.	
F Jestem w stanie przez jakiś czas zaakceptować niepopularność mojej osoby, jeśli prowadzi to do wartościowych wyników.	
G Zwykle wyczuwam co jest realistyczne i prawdopodobne, jeśli chodzi o osiągnięcie sukcesu.	
H Zwykle mogę zaproponować jakieś alternatywne wyjście bez uprzedzeń i niechęci.	

1 Kożusznik B. (1994), *Psychologia w pracy menedżera*. Katowice: wyd. UŚ.
Ilski S., Witkowski S.A. (2000), *Walidacja Kwestionariusza Ról Zespołowych: A Self-Perception Inventory R.M. Belbina.*, „Przegląd psychologiczny”, Tom 43, nr 1, s. 47-64.

CZĘŚĆ II

Jeśli mam jakieś niedociągnięcia w pracy grupowej to dlatego, że...

- A** Nie mogę się uspokoić dopóki narada nie jest uporządkowana, kontrolowana i ogólnie dobrze prowadzona.
- B** Mam skłonność do bycia wspaniałomyślnym dla tych, których przekonujące pomysły nie zostały odpowiednio przemyślane.
- C** Mam skłonność do gadulstwa, gdy grupa rozpracowuje nowe pomysły.
- D** Mój chłodny ogląd spraw utrudnia mi przyłączenie się do gotowości i entuzjazmu kolegów.
- E** Czasami jestem postrzegany jako wywierający nadmierny nacisk i autorytatywny wpływ, jeśli coś musi zostać rzeczywiście zrobione.
- F** Trudno mi kierować „na pierwszej linii”, gdyż czuję się zbyt odpowiedzialny za atmosferę grupową.
- G** Mam skłonność do rozmyślania o tym, co w danej chwili wpada mi do głowy, przez co tracę kontakt z tym, co się dzieje.
- H** Koledzy widzą mnie jako niepotrzebnie przejmującego się szczegółami i możliwością, że sprawy mogą się źle ułożyć.

CZĘŚĆ III

Gdy jestem wciągnięty razem z innymi w przygotowanie projektu...

- A** Mam skłonność do wywierania wpływu na ludzi, lecz bez wywierania na nich presji.
- B** Moja czujność pozwala zapobiegać wielu pomyłkom i błędom.
- C** Jestem gotów kłaść nacisk na działanie, aby upewnić się, że narada nie jest stratą czasu lub, że prowadzi do utracenia z widoku głównego celu.
- D** Zwykle można na mnie polegać, że wymyślę coś oryginalnego.
- E** Zawsze jestem gotów uczynić dobrą sugestię przedmiotem zainteresowania całej grupy.
- F** Zawsze poszukuję ostatnich nowinek, nowych odkryć i wyników badań na określony temat.
- G** Mam przekonanie, że moja umiejętność wydawania sądu może pomóc w podjęciu odpowiednich decyzji.
- H** Moją specjalnością jest zorganizowanie najbardziej znaczącej części pracy.

CZĘŚĆ IV

Moją charakterystyczną cechą w pracy grupowej jest...

A	Rzeczywiście interesuję się bliższym poznaniem moich kolegów	
B	Nie mam oporów przed przeciwstawianiem się zdaniu większości	
C	Zwykle potrafię przyjąć taką linię argumentacji, aby obalić błędny punkt widzenia	
D	Sądzę, że mam szczególny talent do wprowadzania pomysłów w życie, gdy plan ma być zastosowany	
E	Mam skłonność do unikania tego, co oczywiste i do zaskakiwania czymś niespodziewanym	
F	Doprowadzam to, czego się podejmę do perfekcji	
G	Jestem gotów do nawiązywania i wykorzystywania kontaktów poza grupowych, jeśli jest to potrzebne	
H	Nawet jeśli interesuje mnie wiele aspektów sprawy, nie mam problemów z podjęciem decyzji co do wyboru rozwiązania	

CZĘŚĆ V

Czerpię satysfakcję z pracy, gdyż...

A	Cieszy mnie analizowanie sytuacji i rozważanie możliwości wyboru	
B	Interesuje mnie znalezienie praktycznych rozwiązań problemów	
C	Lubię mieć przekonanie, że sprzyjam kształtowaniu dobrych kontaktów międzyludzkich w pracy	
D	Lubię mieć duży wpływ na decyzje	
E	Cieszę się z kontaktów z ludźmi , którzy mają coś nowego do zaoferowania	
F	Jestem w stanie doprowadzić do zgody w ważnych dla pracy sprawach	
G	Wczuwam się w moją część zadania, jeśli pragnę poświęcić zadaniu całą swoją uwagę	
H	Lubię znaleźć taki obszar, który pobudza moją wyobraźnię	

CZĘŚĆ VI

Jeśli nagle otrzymuję trudne zadanie do wykonania w ograniczonym czasie i wobec nieznanymi mi osób...

A	Mam ochotę zaszyć się w kącie, aby wymyślić sposób na wyjście z impasu	
B	Byłbym gotów do współpracy z osobą, która wykazała najbardziej pozytywne nastawienie	
C	Znalazłbym sposób na zmniejszenie skali zadania przez ustalenie, co mogłyby zrobić	
D	Moje naturalne wyczucie spraw pilnych pozwoli na postępowanie zgodnie z planem	
E	Z pewnością zachowam spokój i zdolność do trzeźwego osądu	
F	Mimo nacisków zachowam stałość celu	
G	Byłbym przygotowany do przejęcia konstruktywnego kierownictwa, jeśli stwierdziłbym, że grupa nie robi postępu	
H	Zainicjowałbym dyskusję w celu stymulowania nowych pomysłów i rozwiązań	

CZĘŚĆ VII

W odniesieniu do problemów, za które jestem w grupie odpowiedzialny...

A	Mam skłonność do ujawniania niezadowolenia wobec tych, którzy moim zdaniem przeszkadzają w osiąganiu postępów	
B	Inni mogą mnie krytykować za to, że jestem analityczny i niedostatecznie opieram się na intuicji	
C	Moje pragnienie, aby praca została starannie wykonana, może wstrzymywać pójście do przodu	
D	Mam skłonność do nudzenia się i oczekuję, że inni będą mnie stymulować i „zapalać”	
E	Trudno mi rozpocząć, jeśli cele nie są dla mnie jasne	
F	Czasami nie jestem tak efektywny, jak bym chciał, jeśli chodzi o wyjaśnienie złożonych problemów, jakie przede mną stoją	
G	Mam świadomość, że wymagam od innych rzeczy, których sam nie mogę zrobić	
H	Waham się, gdy należałoby przeforsować mój punkt widzenia, gdy mam do czynienia z jawną opozycją	

Arkusz obliczeniowy kwestionariusza ról zespołowych

Przenieś wyniki z arkusza testowego do tablicy klucza. Dodaj punkty wpisane w każdej kolumnie w celu obliczenia liczby punktów przypisanych do poszczególnych ról.

Typ/ Część	IMP		KO		LOK		KR		PZ		EW		DZ		PER	
I	G		D		F		C		A		H		B		E	
II	A		B		E		G		C		D		F		H	
III	H		A		C		D		F		G		E		B	
IV	D		H		B		E		G		C		A		F	
V	B		F		D		H		E		A		C		G	
VI	F		C		G		A		H		E		B		D	
VII	E		D		A		F		D		B		H		C	
Suma																

IMP - Implementer

KO - Koordynator

LOK - Lokomotywa

KR - Kreator

PZ - Poszukiwacz Źródeł

EW - Ewaluator

DZ - Dusza Zespołu

PER - Perfekcjonista